

”Opiskelua ei voi
verrata rahan
pankkiin laittamiseen.
Pankki ei koskaan pysty
tarjoamaan talletukselle
yhtä hyvää tuottoa.

Joonas, AMK-opiskelija, Lahti

OPINTO-OPAS 2011 – 2012

Lahden ammattikorkeakoulu

**Yhteiset opinnot 14 op
Kielioinnot ja kielten korvaavuudet**

KAIKKIEN KOULUTUSOHJELMIEN YHTEISET OPINNOT 14 OP

KAIKILLE OPISKELIJOILLE SAMAT

Yhteisten opintojen 14 opintopisteen laajuiset opinnot ovat kaikille Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijoille pakollisia ja saman laajuisia. Opintojaksojen lähtö- ja päättötasot ovat toteutustavasta riippumatta samat kaikille opiskelijoille. Yhteisten opintojen opintojakso voidaan korvata kokonaan tai osittain samalla tai laajemmalla korkeakoulun, toisen ammattikorkeakoulun ja avoimen yliopiston suorituksella, joka on osoitettava. Korvaavuus tulee anoa. Kielitaidon ja yrittäjätoiminnan perusteiden taso voidaan osoittaa myös näyttökokeella.

OPINTOJAKSOJEN SUORITUSAJANKOHTA

Opintojakson tarkoituksenmukaisin suoritusajankohta riippuu koulutusohjelmasta sekä opiskelijan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta. Tarkempia ohjeita koulutusalakohdaiseen suositukseen suorittamisajankohdasta voi kysyä oman alan opintotoimistosta.

YHTEISTEN OPINTOJEN TOTEUTUS

Yhteiset opinnot on pääsääntöisesti sijoitettu koulutusohjelmien lukujärjestyksiin. Niiden lisäksi opintoja järjestetään myös koulutusohjelmaraajat ylittävänä toteutuksina tai verkkokursseina. Luennot ovat tavallisimmin ilta-aikaan.

YHTEISISTÄ OPINNOISTA TIEDOTTAMINEN

Tietoja yhteisten opintojen opintojaksojen ajankohdista, toteutuspaikoista, tenteistä sekä näyttökokeista löytyy WinhaWille -opiskelijaliittymästä sekä Repusta, <http://reppu.lamk.fi>.

ILMOITTAUTUMINEN

Opiskelija ilmoittautuu yhteisiin ja vapaasti valittaviin opintoihin WinhaWille –opiskelijaliittymän kautta. Ilmoittautumisaajat mainitaan kunkin opintojakson kohdalla. Ilmoittautuminen on sitova. Jos opiskelija ei saavu opintojaksolle, jolle hän on ilmoittautunut, hänen paikkansa annetaan varasijalla oleville ilmoittautumisjärjestyksessä. Opintojaksot käynnistyvät vain täysinä.

ILMOITTAUTUMISEN HYVÄKSYMINEN

WinhaWillen kautta tapahtuneet ilmoittautumiset hyväksytään ilmoittautumisajan umpeuduttua eli viikkoa ennen opintojakson alkua. Mikäli jokin opintojakso on tarkoitettu ensisijaisesti jonkin koulutusohjelman tai vuosikurssin opiskelijoille, siitä mainitaan ko. opintojakson yhteydessä. Tässä tapauksessa opintojaksolle hyväksytään ensin ne henkilöt, joille opintojakso on ensisijaisesti tarkoitettu ja lopuille paikoille hyväksytään ilmoittautumisjärjestyksessä muut opiskelijat.

OPISKELURYHMÄT

Osa opintojaksoista toteutetaan koulutusohjelmakohtaisesti. Tämä ei kuitenkaan estä opiskelijaa osallistumasta jonkin toisen koulutusohjelman yhteisiin kieli- tai muihin opintoihin. Ryhmäkoko on noin 35 opiskelijaa. Osa opintojaksoihin kuuluvia luentoja järjestetään 50 - 100 hengen ryhmille.

VASTUUPETTAJAT

Koulutusohjelmakohtaiset vastuupettajat vastaavat opintojakson sisällöstä, opetuksen tasosta, korvaavuuksien esittelystä sekä näyttökokeiden laatimisesta.

Englannin kieli	Ella Hujala (Liiketalous ja Matkailu), Tuija Marila (Tekniikka), Miglana Schröder (Sosiaali- ja terveysala, Muotoilu- ja Taideinstituutti sekä Musiikki- ja Draamainstituutti)
Ruotsin kieli	Pirjo Lundqvist (Liiketalous), Ulla Syrjäläinen (Tekniikka ja Matkailu), Helena Tulonen (Matkailu, Sosiaali- ja terveysala, Muotoilu- ja Taideinstituutti sekä Musiikki- ja Draamainstituutti)
Asiantuntijaviestintä	Heli Kamaja (Liiketalous, Muotoilu- ja Taideinstituutti sekä Musiikki- ja Draamainstituutti), Jouko Kivi (Sosiaali- ja terveysala, Matkailu sekä Tekniikka) Annukka Saarenpää (Matkailu)
Yrittäjyysopinnot	Tapio Kari, Jussi Mozo, Jukka Mustonen, Sari Suominen (Liiketalous) Ben Laurent (Matkailu) Jukka Ilmonen (Muotoilu- ja Taideinstituutti) Kaija Huhtanen (Musiikki) Leena Nietosvuori (Sosiaali- ja terveysala) Tapio Kari, Sari Suominen (Tekniikka)

LISÄTIEDOT

Opiskelijakeskuksesta saa tietoja yhteisiin opintoihin liittyvistä asioista joko henkilökohtaisesti tai puhelimitse sekä sähköpostin välityksellä. Opiskelijakeskus on avoinna lukuvuoden opiskelupäivinä ma - to klo 8.15 – 16.00 ja perjantaisin klo 8.15 – 14.30

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Opiskelija voi valita vapaasti valittavia opintoja 15 opintopisteen laajuudelta opiskelusuunnitelmaansa. Niiden tarkoituksena on syventää tai laajentaa opiskelijan pääaineopintoja tai hankkia opinto-ohjelmaa täydentävä ”sivuainekokonaisuus”. Opinnot voidaan valita joko omasta koulutusohjelmasta tai muista Lahden ammattikorkeakoulun koulutusohjelmista, muista ammattikorkeakouluista tai tiede- ja taidekorkeakouluista. Opintopisteet/viikot voivat sisältää myös ulkomailla suoritettavia opintojaksoja. Opintojen tulee olla korkeakoulutasoisia.

Vapaasti valittavien opintojen opintokokonaisuuden yhdistelmä hyväksytään opiskelijan omissa koulutusohjelmassa ja niitä suositellaan opiskeluohjelmaan aikaisintaan toisena opiskeluvuotena.

Lahden ammattikorkeakoulun eri alojen tarjoamat kaikille LAMK:laisille tarkoitetut vapaasti valittavat opinnot löytyvät Repusta, <http://reppu.lamk.fi>. Opintojaksokuvaukset, toteutusten ajat ja paikat löytyvät WinhaWille - opiskelijaliittymästä sekä Repusta, <http://reppu.lamk.fi>

Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen Lahden ammattikorkeakoulun omille vapaasti valittaville tapahtuu WinhaWille – opiskelijaliittymässä. Opiskelija löytää kaikki ne LAMK:n vapaasti valittavat opinnot, joille ilmoittautuminen on parhaillaan menossa, kirjoittamalla WinhaWillessä kohdassa ilmoittautumiset / opinnon tunnus %VV% ja painamalla Hae.

Muualla suoritettavien opintojen osalta tiedonhankinta ja ilmoittautuminen ovat opiskelijan oman aktiivisuuden varassa.

Ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot

Ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot	14 op	lukuvuosi
01SUO Asiantuntijaviestintä sisältää 01SUOA viestintäosion ja 01PINFO Informaatiolukutaito-osion (3+1 op)	4 op	1 tai 2
01RUO Ruotsin kieli sisältää 01RUOK kirjallisen osion (1,5 op) ja 01RUOS suullisen osion (1,5 op)	3 op	1 tai 2
01XXX Vieras kieli ja viestintä	3 op	1 tai 2
01PJYT Yrittäjyysopinnot 4 op	4 op	2 tai 3

HUOM! Koulutusohjelmat, joissa sovelletaan modulipohjaista opetussuunnitelmaa, sisällyttävät yhteiset opinnot omiin opseihin.

YHTEISTEN OPINTOJEN OPINTOJAKSOKUVAUKSET

01SUO ASIANTUNTIJAVIESTINTÄ 4 OP

- 01SUOA ASIANTUNTIJAVIESTINTÄ 3 OP
- 01PINFO INFORMAATIOLUKUTAITO 1 OP

01SUOA ASIANTUNTIJAVIESTINTÄ 3 OP

Ajankohta

Suositellaan suoritettavaksi ensimmäisen tai toisen lukuvuoden aikana (myös informaatiolukutaito).

Osaamistavoitteet

Opiskelija pystyy toimimaan tarkoituksenmukaisesti ja taitavasti työelämän viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa. Hän osaa ottaa huomioon vastaanottajan, tilanteen ja alan vaatimukset sekä viestiä jäsenytneesti, ymmärrettävästi ja vakuuttavasti. Hän osaa ja haluaa kehittää suomen kielen ja viestinnän taitojaan osana omaa ammattitaitoaan. Opintojakson sisältöaineksen opiskelussa korostuvat oman viestintäkompetenssin kehittäminen ja viestintäkulttuurin merkitys.

Sisältö

Työelämän tekstilajit: asiakirjan laatiminen, asiatyylinen raportointi

Opiskelutekstit: artikkeli tai essee

Tekstin prosessointi

Asiatyylit: tekstin- ja kielenhuolto

Ryhmäviestinnän menettelytapojen tuntemus: normien hallinta ja joustaminen opiskelu- ja työyhteisön ryhmätilanteissa, dokumentointi, tiedottaminen

Suullinen raportointi ja dialogin rakentaminen: keskustelu-, argumentointi-, palaute- ja kuuntelutaidot

Suoritustapa ja arviointi

Opintojakso toteutetaan joko alakohtaisesti esimerkiksi ammatilliseen moduuliin integroituna tai koulutusohjelmarajat ylittävänä verkkokurssina. Opintojakso suoritetaan osallistumalla aktiivisesti lähiopetukseen tai verkko-opiskeluun, tekemällä suulliset ryhmäviestintäharjoitukset ja kirjalliset tehtävät (raportti tai muu työelämän tekstilaji ja artikkeli tai essee) sekä tenttimällä kielenhuoltokoe. Verkkokurssille pääsy edellyttää osallistumista kurssin alussa järjestettävään aloitusinfoon.

Opiskelumateriaali

Luento- ja verkkomateriaali sekä jokin seuraavista teoksista:

Kauppinen, A., Nummi, J. ja Savola, T. 2010. Tekniikan viestintä. Helsinki: Edita;

Mattila, H., Ruusunen, T. ja Uola, K. 2006. Viestinnän työkaluja AMK-opiskelijalle. Helsinki: WSOY;

Niemi, T., Nietosvuori, L. ja Virikko, H. 2006. Hyvinvointialan viestintä. Helsinki: Edita.

01PINFO INFORMAATIOLUKUTAITO 1 OP

Ajankohta

Suositellaan suoritettavaksi Asiantuntijaviestintä -opintojakson yhteydessä ensimmäisen lukuvuoden aikana.

Informaatiolukutaidon opintosuunnitelman taso II suositellaan suoritettavaksi opinnäytetyöprosessin aikana.

Osaamistavoitteet ja sisältö

Opiskelija hallitsee tiedonhankinnan perusteet: yleiskuva tiedonlähteistä ja tiedon järjestämisestä, tiedonhankinnan ja -haun yleiset perusteet, opiskelussa tarvittavien julkaisujen ja palvelujen käyttö, aineistojen luotettavuuden arvioinnin ja tiedon käytön eettiset perusteet.

Suoritustapa ja arviointi

Tiedonhankinnan osaamiskoe. Asiantuntijaviestinnän verkkokurssina suoritettaville osaamiskokeen korvaa verkkokurssi. Opintosuorituksen saa hyväksytystä suorituksesta:

- Tiedonhankinnan osaamiskoe
tai
- Informaatiolukutaidon verkkokurssi (Tiedonhankinnan perusteet) Asiantuntijaviestinnän verkkokurssina suoritettaville

Opiskelumateriaali

Rantasaari J., Laitinen M. & Pitkänen, J. 2006. Mitä miksi milloin - tiedonhankinta tutkimuksen perustan rakentamisena. <http://www.lpt.fi/tietokeskus/tiedonhankinta/>.

VIERAS KIELI JA VIESTINTÄ 3 OP (01ENG)

Ajankohta

Koulutusohjelmakohtainen

Aihealueet

Asiatyylinen viestintä (suullinen ja kirjallinen)

- keskustelutaidot (sosiaalinen kanssakäyminen, businessstapaamiset)
- puhelintilanteet
- hakemus + CV
- sähköposti

Tietolähteiden käyttö, lukutekniikka

- oman alan tekstit ja perussanasto

Omasta koulutuksesta kertominen

Rakenteita tarpeen mukaan

Kulttuurituntemus, oppimaan oppiminen ja oppimisstrategiat kuuluvat läpäisyaiheina kaikkiin osa-alueisiin.

Osaamisen taso

Opintojakso on eurooppalaisen viitekehyksen tasolla B2:

”Ymmärtää pääajatuksen konkreetteja ja abstrakteja aiheita käsittelevistä monitahoisista teksteistä, myös oman erityisalan käsittelystä. Viestiminen on niin sujuvaa ja spontaania, että hän pystyy säännölliseen vuorovaikutukseen syntyperäisen kanssa ilman, että se vaatii kummaltakaan osapuolelta ponnisteluja. Pystyy tuottamaan selkeää, yksityiskohtaista tekstiä hyvinkin erilaisista aiheista, esittämään mielipiteensä jostakin ajankohtaisesta ja selittämään eri vaihtoehtojen edut ja haitat.”

Yllä oleva kuvaus antaa taitotason, mutta se perustuu yleiskielen tavoitteisiin. Kuvausta sovelletaan ammattialakohtaisesti.

Edeltävät opinnot

Englannin kielessä vaaditaan lukion A/B-kieli tai vastaava taso. Kaikki opiskelijat osallistuvat ennen vieraan kielen opintojen alkua kirjalliseen lähtötasokokeeseen. Kokeessa hylätyt ohjataan täydentämään kielitaitoaan.

Suoritustapa ja arviointi

Osa opintojaksoista toteutetaan koulutusohjelmakohtaisesti, mutta koulutusohjelmarajat ylittävät ryhmät sallitaan. Osa opintojaksoista järjestetään monialaisille ryhmille. Opintojakso suoritetaan osallistumalla aktiivisesti lähiopetukseen ja läpäisemällä hyväksytysti suullinen ja kirjallinen tentti.

Opiskelijalla on myös mahdollisuus suorittaa korvaava koe (näyttökoe), mikäli hän katsoo omaavansa siihen valmiudet. Näyttökoe käsittää suullisen ja kirjallisen osion ja edellyttää opiskelijan koulutusohjelman ammatillisen perussanaston hallintaa. Hyväksytty suoritus vastaa vieraan kielen 3 opintopisteen suorittamista.

Opiskelumateriaali

Koulutusohjelmakohtainen materiaali.

01RUO RUOTSIN KIELI 3 OP

- **01RUOK RUOTSIN KIELI KIRJALLINEN 1,5 OP**
- **01RUOS RUOTSIN KIELI SUULLINEN 1,5 OP**

Ajankohta

Koulutusohjelmakohtainen

Aihealueet

Asiatyylinen viestintä (suullinen ja kirjallinen)

- keskustelutaidot (sosiaalinen kanssakäyminen, tapaamiset, vierailut)
- puhelintilanteet
- työpaikkahakemus + CV
- sähköposti

Tietolähteiden käyttö ja sanakirjojen käyttö, lukutekniikka

- oman alan tekstit ja perussanasto

Omasta koulutuksesta kertominen

Rakenteita tarpeen mukaan

Kulttuurituntemus, oppimaan oppiminen ja oppimisstrategiat kuuluvat läpäisyaiheina kaikkiin osa-alueisiin.

Osaamisen taso

Opintojakso on eurooppalaisen viitekehyksen tasolla B1:

”Ymmärtää pääkohdat selkeistä yleiskielisistä viesteistä, joita esiintyy usein esimerkiksi työssä, koulussa ja vapaa-aikana. Selviytyy useimmissa tilanteissa matkustaessaan kohdekielillä alueilla. Pystyy tuottamaan yksinkertaista, johdonmukaista tekstiä tutuista itseään kiinnostavista aiheista. Pystyy kuvaamaan kokemuksia ja tapahtumia, unelmia, toiveita ja tavoitteita. Pystyy perustelemaan ja selittämään lyhyesti mielipiteitä ja suunnitelmia.”

Yllä oleva kuvaus antaa taitotason, mutta se perustuu yleiskielen tavoitteisiin. Kuvausta sovelletaan ammatialakohtaisesti.

Edeltävät opinnot

Opintojaksolle osallistuminen edellyttää lukion B-kielen tasoista kielen hallintaa. Kaikki opiskelijat osallistuvat ennen ruotsin kielen opintojen alkua kirjalliseen lähtötasokokeeseen. Kokeessa hylätyt ohjataan täydentämään kielitaitoaan.

Suoritustapa ja arviointi

Osa opintojaksoista toteutetaan koulutusohjelmakohtaisesti, osa monialaisissa ryhmissä. Opintojakso suoritetaan osallistumalla aktiivisesti lähiopetukseen ja läpäisemällä hyväksytysti suullinen ja kirjallinen tentti.

Opiskelijalla on myös mahdollisuus suorittaa korvaava koe (näyttökoe), mikäli hän katsoo omaavansa siihen valmiudet. Näyttökoe käsittää suullisen ja kirjallisen osion ja edellyttää opiskelijan koulutusohjelman ammatillisen perussanaston hallintaa. Hyväksytty suoritus vastaa ruotsin kielen 3 opintopisteen laajuisten opintojen suorittamista.

Opiskelumateriaali

Koulutusohjelmakohtainen materiaali.

01PJYT YRITTÄJYYSOPINNOT 4 OP

Yrittäjyysopinnot 01PJYT 4 op voi suorittaa neljällä eri tavalla

1) LÄHI- + VERKKOKURSSI**Tavoitteet**

Opiskelija laajentaa ammattikuvaansa, näkee yrittäjyyden ja palkkatyön mahdollisuudet, ymmärtää liiketalouden ja työelämän peruskäsitteiden ja logiikan merkityksen omalle työuralleen.

Sisältö

Liiketoiminta ja asiakkaat, oma osaaminen ja ammatilliset suunnitelmat tulevaisuus.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen lähikertoihin ja Repussa olevien tehtävien tekeminen.. Arvostelu perustuu opiskelijan omaan kurssin hyväksi tekemään kontribuutioon eli panokseen Repussa, somessa ja sessioiden aikana. Kurssi suoritetaan aina kokonaisuutena, ei osissa.

2) TOWARDS CREATIVE ENTREPRENEURSHIP**Suoritustapa**

12 päivän intensiivikurssi Southamptonissa tammikuussa 2012. Osallistujat ovat usean maan eri luovien alojen opiskelijoita. Kurssin aikana luodaan, tuotetaan, paketoitetaan, markkinoidaan ja myydään täysin uusi tuote maksaville asiakkaille. Lisäksi ennakkotehtävä. Osallistumisesta aiheutuu jonkin verran kuluja.

3) OSALLISTUMINEN OPISKELIJOIDEN TYÖOSUUSKUNNAN (Ceco, HYPE, OyOy tms.) TOIMINTAAN**Suoritustapa**

Aktiivinen toiminta osuuskunnan johdossa, erillisissä kehittämishankkeissa tai muu ohjaajan hyväksymä suoritus

Tarkempia tietoja osuuskunnista esim. www.ceco.fi , FB Hype.

4) VERKKOKURSSI**Suoritustapa**

Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan osallistuminen aloitustilaisuuteen (suositeltavaa), Repussa olevien harjoitusten/oppimistehtävien tekeminen hyväksytysti, aktiivinen osallistuminen verkossa käytävään kurssin sisäiseen keskusteluun, liiketoimintasuunnitelman laatiminen, verkkotentti.

lisätietoja: jukka.ilmonen@lamk.fi, 0400-70 74 78

Lisäksi on mahdollista **hakea korvaavuutta**, jos yrittäjyysopintoja, yrittäjäkokemusta tms. on riittävästi, jotta opintojakson tavoitteiden voidaan katsoa täyttyvän.

Kaksi kertaa lukukaudessa järjestetään myös **näyttökoe**. Opiskelija, joka katsoo osaavansa jo opintojakson asiat, voi osallistua kokeeseen. Hyväksytysti suoritettuna näyttökokeen perusteella saa merkinnän Yrittäjyysopintojen suorittamisesta.

RUOTSIN KIELEN JA VIERAAN KIELEN OPINNOT JA KORVAAVUUDET LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULUSSA (1.8.2009 JÄLKEEN ALOITTAVAT OPISKELIJAT)

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen edellyttää valtion virkamiehiltä vaadittavan toisen kotimaisen kielen taitoa ja ammatin edellyttämää suullista ja kirjallista taitoa vähintään yhdessä vieraassa kielessä. Tämä taito osoitetaan suorittamalla Lahden ammattikorkeakoulun oma näyttökoe tai käymällä 3 opintopisteen laajuiset opintojaksot edellä mainituissa kielissä. Kielitaito ilmoitetaan tutkintotodistuksessa. Toisen kotimaisen kielen taidosta annetaan erillinen arvosana suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

Opiskelija voidaan vapauttaa kieliopinnoista vain erityisen asetuksessa säädetyn syyn perusteella (Asetus 352/2003 ammattikorkeakouluopinnoista 8 §). Opiskelijan tulee anoa vapautusta vapaamuotoisella hakemuksella ja liittää mukaan todistukset ja muut asiakirjat, joihin vapautusanomus perustuu. Päätöksen asiasta tekee rehtori vastuuopettajan antaman lausunnon perusteella. Kieliopinnoista vapauttamisesta tulee merkintä tutkintotodistukseen.

Kieliopinnoista vapautuminen

Lahden ammattikorkeakoulussa kieliopinnoista voi vapautua seuraavin perustein:

- Ruotsin kielen opinnoista ulkomailla oppivelvollisuuskoulunsa käyneet.
- Ruotsin ja vieraan kielen opinnoista vaikeasti lukihäiriöiset (tasot 4 ja 5).
- Jostain muusta erityisestä syystä (asetus 352/2003).

Korvaavuus muissa korkeakouluissa tehdyistä kielten opintosuorituksista

Mikäli opiskelijalla on vastaavia korkeakoulutasoisia opintosuorituksia kielissä muista kotimaisista tai ulkomaisista ammattikorkeakouluista tai yliopistoista, hän voi anoa näistä korvaavuuden pakollisiin yhteisiin opintoihin. Tällöin jokainen korvaavuushakemus käsitellään yksilöllisesti ja korvaavuuteen vaikuttaa mm. se, kuinka vanhoja ko. opinnot ovat ja onko opiskelija käyttänyt kyseistä kieltä opintojensa jälkeen.

Jos suoritettuja korkeakoulutasoisia opintoja on enemmän kuin mitä pakollisiin yhteisiin kieliopintoihin kuuluu, opiskelija voi neuvotella yliopettajan kanssa mahdollisista korvaavuuksista vapaasti valittavissa opinnoissa.

VIERAAN KIELEN OPINNOT

- Opiskelija ei voi suorittaa pakollisena vieraana kielenä omaa äidinkieltään.
- Kaikki opiskelijat suorittavat vieraassa kielessä 3 opintopisteen laajuisen pakollisen yhteisten opintojen opintojakson. Vieraan kielen pakollinen opintojakson on yleensä englannin kieli (01ENG). Mikäli opiskelijan paras vieras kieli on muu kuin englanti, hän voi hyvästä syystä suorittaa englannin kielen asemasta pakollisena vieraana kielenä myös saksan, venäjän, ranskan tai espanjan kielen. Asiasta tulee sopia etukäteen koulutusohjelmasta vastaavien ja vieraan kielen vastuuopettajan kanssa. Pakollista yhteisten opintojen vierasta kieltä ei voi suorittaa kielten alkeissa.
- Englannin kielessä järjestetään tasokoe. Hyväksytyn tasokokeen jälkeen opiskelija on oikeutettu osallistumaan englannin kielen 3 opintopisteen laajuiselle pakolliselle yhteisten opintojen opintojaksolle (01ENG). Jos tasokoe hylätään, suorittaa opiskelija Englannin kielen valmentavan kurssin (01VVENGVA), johon liittyvä hyväksytysti suoritettu koe korvaa hyväksytyn tasokokeen
- Opiskelijoilla on oikeus osallistua vieraan kielen näyttökokeeseen, mikäli tiedot ja taidot riittävät. Näyttökoe käsittää kirjallisen ja suullisen osan ja edellyttää koulutusohjelman ammatillisen perussanaston hallintaa. Hyväksytty suoritus korvaa pakollisen vieraan kielen 3 opintopisteen laajuisen opintojakson (esim. 01ENG). Hyväksytty suoritus merkitään opintosuoritusrekisteriin. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran.
- Liiketalouden alan englanninkielisten koulutusohjelmien kieliopinnot on määritelty erikseen. Niistä antaa tietoja kyseisen alan opintosihteeri.

Ulkomaalaiset opiskelijat ja vieras kieli

- Opiskelija suorittaa vieraassa kielessä suomalaisen opiskelijan tavoin 3 opintopisteen laajuisen yhteisten opintojen vieraan kielen opintojakson. Opiskelija ei voi kuitenkaan valita oman äidinkieltensä opetusta.

- Suomen kieltä taitamattoman tai huonosti suomea taitavan tulee valita yhteisten opintojen asiantuntijaviestinnän tilalle omaa tasoaan vastaavaa suomen kielen opetusta vähintään 4 opintopisteen laajuudelta esimerkiksi jostain muusta koulutusorganisaatiosta siten kuin suomen kielen opinnoista vastaavan opettajan ja koulutusalan kanssa sovitaan.

RUOTSIN KIELEN OPINNOT

1. Opiskelijat, jotka ovat saaneet koulusivistyksensä suomen kielellä

- Opiskelijat, jotka ovat saaneet koulusivistyksensä suomen kielellä, mutta eivät ole koskaan opiskelleet ruotsin kieltä, suorittavat ruotsin kielen valmentavan opintojakson (01VVRUOVA/ 3 op). Opintojakso kuuluu vapaasti valittaviin opintoihin. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksytysti, opiskelija osallistuu lakisääteiselle 3 opintopisteen laajuiselle ruotsin kielen yhteisten opintojen opintojaksolle (01RUO).
- Opiskelijat, jotka ovat opiskelleet ruotsin kieltä, osallistuvat tasokokeeseen. Hyväksytyn tasokokeen jälkeen opiskelija on oikeutettu osallistumaan ruotsin kielen lakisääteiselle 3 opintopisteen laajuiselle yhteisten opintojen opintojaksolle (01RUO). Jos tasokoe hylätään, opiskelija suorittaa ruotsin kielen valmentavan opintojakson (01VVRUOVA), johon liittyvä hyväksytysti suoritettu koe korvaa hyväksytyn tasokokeen.
- Opiskelija, joka ei ole Suomen kansalainen, mutta on opiskellut suomalaisessa koulujärjestelmässä ruotsin kieltä, opiskelee ruotsin kielen vastaavalla tavalla kuin suomenkielinen suomalainen opiskelija.
- Lievästi lukihäiriöiset (tasot 1, 2 ja 3), jotka ovat aiemmin opiskelleet ruotsin kieltä, voivat halutessaan aloittaa opintonsa ruotsin kielen valmentavista.
- Opiskelijoilla on oikeus osallistua ruotsin kielen näyttökokeeseen, mikäli tiedot ja taidot riittävät. Kaksivaiheinen näyttökoe edellyttää koulutusohjelman ammatillisen perussanaston hallintaa ja toteutetaan siten, että kirjallisen tentin hyväksytty suoritus oikeuttaa osallistumaan suullisen osan näyttökokeeseen. Tämä hyväksytty kokonaisuus korvaa lakisääteisen ruotsin kielen 3 opintopisteen laajuisen yhteisten opintojen opintojakson (01RUO) ja se merkitään opintosuoritusrekisteriin. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran.

2. Opiskelijat, jotka ovat saaneet koulusivistyksensä ruotsin kielellä

- Mikäli opiskelija on saanut koulusivistyksensä ruotsin kielellä, hän saa korvaavuuden ruotsin kielen lakisääteisestä 3 opintopisteen laajuisesta yhteisten opintojen opintojaksosta (01RUO). Tällöin opiskelijan tulee esittää joko peruskoulun tai lukion alkuperäinen päättötodistus, josta ilmenee toisella kotimaisella kielellä saatu koulusivistys. Pelkkä kaksikielisyys ei riitä korvaavuuden saamiseen.
- Mikäli päättötodistus on suomenkielinen, opiskelijan tulee osallistua ruotsin kielessä näyttökokeeseen tai lopputenttiin.
- Ruotsinkielinen suomalainen opiskelija osallistuu normaaliin tapaan suomenkielisten tavoin yhteisiin opintoihin. Erivapauksia ei ole, koska Lahden ammattikorkeakoulun opetuskieli on suomi. Ruotsinkielisille suomalaisille opiskelijoille ei järjestetä opintoja omassa äidinkielessään.

3. Ulkomaiset opiskelijat ja suomalaiset opiskelijat, jotka eivät ole saaneet koulusivistystään suomen tai ruotsin kielellä

- Opiskelijan ei asetuksen 352/2003, 8 § mom. 2 mukaisesti tarvitse suorittaa ruotsin kielen lakisääteisistä 3 opintopisteen laajuista opintojaksoa (01RUO), vaan hän voi anoa vapautusta kieliopinnoista (korjattu oppaaseen 19.9.2009). Jotta koulutusohjelman opintopistevaade täyttyy, opiskelijan on kuitenkin huolehdittava siitä, että hänelle kertyy riittävä määrä opintopisteitä tutkinnon suorittamista varten. Ruotsin kielen tilalle on siis valittava 3 opintopisteen laajuudelta, esimerkiksi opintojen kokonaisuutta tukevia, valinnaisia opintoja.
- Opiskelija voi, mikäli yliopettaja myöntää luvan, suorittaa vapaasti valittavina opintoina ruotsin kielen opintojaksoja.
- Suomea taitamattoman tai puutteellisesti taitavan opiskelijan pitää valita yhteisten opintojen asiantuntijaviestinnän tilalle omaa tasoaan vastaavaa suomen kielen opetusta vähintään 4 opintopisteen laajuudelta esimerkiksi jostain muusta koulutusorganisaatiosta siten kuin vastaavan opettajan/yliopettajan kanssa sovitaan.

RUOTSIN JA ENGLANNIN VALMENTAVAT OPINTOJAKSOT (VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT)**01VVENGVA ENGLANNIN VALMENTAVAT OPINNOT 3op****Ajankohta**

Opintojakso suoritetaan ennen varsinaisten kieliopintojen alkua ensimmäisenä tai toisena lukuvuonna.

Tavoitteet ja sisältö

Tavoitteet ja sisältö painottuvat englannin kielen perusrakenteiden hallintaan ja kielen oppimistaitojen kehittymiseen. Opintojakson suoritettuaan opiskelija ymmärtää hyvin arkipäivän kieltä ja apuvälineitä käyttäen myös työelämään liittyviä tekstejä. Hän selviytyy arkipäivän puhetilanteista, pystyy keskustelemaan harrastuksistaan, matkustamisesta ja jonkin verran ajankohtaisista asioista. Opiskelija osaa selittää lyhyesti ammatillisia suunnitelmiaan ja työkokemustaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Hän osaa kirjoittaa yksinkertaista yhtenäistä tekstiä tutuista aiheista.

Käsitteltäviä rakenteita ovat mm.:

- aikamuodot
- sanajärjestys
- pronominit
- prepositiot
- artikkelit
- ehtolauseet
- passiivi

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen lähiopetukseen, suulliset ja kirjalliset harjoitukset, kirjallinen koe.

Opiskelumateriaali

Materiaali ilmoitetaan opintojakson alussa.

01VVRUOVA RUOTSIN VALMENTAVAT OPINNOT 3 OP**Ajankohta**

Opintojakso suoritetaan ennen varsinaisten kieliopintojen alkua.

Aihealueet

- kieliopin keskeiset rakenteet
- virkkeen rakentaminen ruotsin kielessä
- perussanasto
- arkipäivän puhetilanteet

Osaamisen taso

Opiskelija hallitsee suppean perussanaston ja arkisen keskustelun vakioilmaisuja suullisesti ja kirjallisesti. Hän tottuu lukemaan ruotsinkielistä tekstiä perinteiset ja sähköiset sanakirjat apunaan ja pystyy itse kirjoittamaan lyhyitä viestejä.

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen lähiopetukseen, suulliset ja kirjalliset harjoitukset, kirjallinen koe.

Opiskelumateriaali

Materiaali ilmoitetaan opintojakson alussa.